

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI
VJESNIK
11

YU ISSN 0350-9370

**MUZEJSKI
VJESNIK**

11

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Ljerka Albus, Antica Bregović, Miroslav Klemm, Magdalena Lončarić, Darko Sačić

Urednik: Darko Sačić

Naslovna stranica: Darko Sačić

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo.
Za sadržaj tekstova odgovaraju autori.

Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik:

Gradski muzej Varaždin

Za nakladnika: Darko Sačić

Tisak: NIŠRO Varaždin

Broj 11 — Ožujak 1988.

God. XI

Naklada 800 komada

Naslovna stranica: Detalj s izložbe »Sportski kostim nekad i danas«, biciklistkinja
1898. g.

Prijevod: Doris Baričević, Ljerka Perči, Oka Ričko, Marina Šimek

NEDOSTACI: izvanredno veliki angažman stručnog kadra Muzeja, utjecaj na formiranje programske politike Muzeja, tretman od strane SIZ-a kulture kao dio obaveznih aktivnosti za ostvarivanje materijalne podloge odvijanja programa, znatna zaokupljenost administrativnog pogona, izmjenom ljudi gubi se kontinuitet.

Kakva je budućnost ove suradnje? Ona prvenstveno leži u organiziranju ovakvih aktivnosti u krugu kadrovske ekipiranih marketing jedinica pri ustanovama kulture. Zatim tu je i aktivna suradnja sa Turističkim društvima i zajednički rad na formiranju i promi-

canju identiteta sredine u kojoj se živi i radi. Isto tako trebat će voditi brigu o organiziranom naplaćivanju do sada besplatnih stručnih i drugih usluga. Boriti se za vraćanje **tradicije** kao osnove svake suvisle ekonomske propagande. Potencirati rad na osnivanju industrijskih muzeja ili barem zbirke, kao i stalno uplitanje u nivo reprezentacije pojedinih privrednih ili društveno-političkih organizacija.

I naravno, ono najvažnije: učvrstiti nužnost postojanja Muzeja i njegove djelatnosti u svijesti generacija koje dolaze.

Marina Šimek, Gradski muzej Varaždin

SJEĆANJE NA POČETKE

Prva suradnja varaždinskog muzeja i udruženog rada začeta je prije nekih 10 godina, u vrijeme kada su povici o potrebama otvaranja muzeja i približavanja njegovih vrijednosti radnom čovjeku postajali sve glasniji i kada su sramežljive i tek periodične napise iz štampe pisane na temu **KULTURA I NEPOSREDNI PROIZVOĐAČ**, kao izuzetno važnu parolu prisvojili tek oformljeni SIZ-ovi kulture i pretvorili je u verbalnu bombu za bombardiranje ustanova u oblasti kulture, na dakako i muzeja. U to vrijeme ideja o modalitetu suradnje muzeja i proizvodnih organizacija nije još bila iskristalizirana niti u glavama sizovaca, a bome niti u glavama muzealaca. Shvatili smo tek da je jedan od naših važnijih zadataka približavanje naše djelatnosti, odnosno približavanje kulturno-povijesno-umjetničkih vrijednosti radnom čovjeku. Spoznavši da se u onoj staroj **AKO NEĆE MUHAMED BRDU, ...** krije životna istina, shvatili smo i da je posljednji trenutak da **MUZEJ** ode među radne ljude, da pred njih podastre barem jedan dio svojih neprocjenjivih vrijednosti i na taj ih

način zainteresira i potakne da u svoju nedjeljnu prijedodnevnu šetnju uključuje i konzumaciju kulture. Sam način realizacije ove ideje, protkane u tim prvim počecima ogromnim idealizmom i entuzijazmom, bio je krajnje, čak okrutno realan. To shvaćam danas, zahvaljujući vremenskoj distanci od 10 godina. A u ono vrijeme su dva mlada kustosa do periferije grada gurali trokolicu natovarenu vitrinama i eksponatima, tražili u **VIS-u, DERMI, STROJOTEKSU, FLORIJANU BOBIĆU** povoljno mjesto za postavljanje izložbe, u tvorničkim menzama prenosili stolove kako bi mogli smjestiti muzejske vitrine, a direktore radnih organizacija uvjeravali u neophodnost upravo ovakvog načina upoznavanja radnika sa vlastitom baštinom. A protuuslugu u vidu male financijske pomoći našem muzeju, prepuštamo, družu direktore, vašoj volji.

I tako smo u to doba, kada je trokolica postala znak raspoznavanja varaždinskih kustosa, s nestrpljenjem očekivali dan kada će se u blagajnu muzeja početi slijevati prihodi ostva-

reni ovako zamišljenom razmjenom rada. Ali naš entuzijastički moto MUZEJ VAMA IZLOŽBU, A VI MUZEJU PREMA VLASTITOM NAHOĐENJU, splasnio je samo na ono MUZEJ VAMA IZLOŽBU. Drugi dio slogana zaglavio je negdje u nekom mraku. A SAS-ova još nije bilo, da mu osvijetle put.

No, unatoč svemu, satisfakcija je bila tu: odgovorni u SIZ-u kulture javno su pohvalili prve korake otvaranja muzeja i približavanje muzejskog predmeta radnom čovjeku. I radnici su, čini se bili zadovoljni — razgleda-

vali su sablje, kubure i buzdovane, pročitali legende i donosili odluku da će prvom prilikom svakako svratiti u muzej.

No, kako je nepobitna činjenica da se naše shvaćanje nekih stvari tokom vremena mijenja, tako me tadašnje sličice kao što su sablje i bojne sjekire na trokolici, nošenje vitrina na drugi kat upravne zgrade ili neposredan kontakt radnika sa muzejskim predmetom — u pauzi između kobasice i graha — danas ne bi mogle oduševiti.

Ljerka Šimunić, Gradski muzej Varaždin

JEDAN PRIMJER SLOBODNE ILI DIREKTNE RAZMJENE RADA: S A S IZMEĐU RO »VIS« I GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN

Slobodna ili direktna razmjena rada između Gradskog muzeja Varaždin i radnih organizacija na varaždinskom području odvijala se do osamdesetih godina u dotad uobičajenim oblicima poput sponzorstva kod realizacija izložbi (tiskanje kataloga, tehničko opremanje postava izložbi: vitrine, stakla i sl.). Tek 1981. godine sazrela je u Muzeju ideja o mogućnosti uključivanja u područje koje je dotad bilo izvan njegovih interesa, a to je sakupljanje, muzejska obrada i čuvanje industrijskih proizvoda varaždinske tekstilne industrije.

Pritom tekstil nije odabran nasumice jer u Varaždinu postoji stara tradicija proizvodnje tekstila. Prvi tkalački ceh osnovan je u Varaždinu još 1561. godine, a koji u 19. stoljeću prerasta u tkalačku zadrugu. Tokom stoljeća u gradu žive i djeluju razni obrtnici vezani uz obradu i proizvodnju tekstila: čohači, grebenari, suknari, tkalci, krojači.

Godine 1902. počela je sa radom prva tvornica za tkanje i pređenje pa-

muka koja 1918. godine prerasta u tvornicu »Tivar« današnji SOUR »Varteks«.

I svilarstvo je u Varaždinu stara proizvodna grana. Neki podaci spominju uzgajanje dudova svilca u okolici Varaždina još u 18. stoljeću, a što je u vezi s politikom Marije Terezije koja je nastojala unaprijediti svilogojstvo na području Monarhije.

Osnutak manufakture svile 1750. godine logička je posljedica ovih čaričnih nastojanja.

»Varaždinska industrija svile«, današnja RO »VIS« započela je sa radom 1929. godine.

Tokom vremena SOUR »Varteks« i RO »Vis« prerasle su u velike tekstilne tvornice prisutne sa svojim proizvodima na domaćem i svjetskom tržištu.

Njihov nagli razvoj, naročito u godinama poslije rata potakao je na razmišljanje o potrebi stvaranja jezgre jedne buduće specijalizirane zbirke in-